

گرایش‌های مد و چرخه بازگشت

نویسنده: ته‌مینه مولانا

اشاره:

«تغییر» گرایش‌ها، بی‌شک رویه‌ای ثابت در حوزه مد به شمار می‌رود.

دنیای مد، فاقد هرگونه ایستایی به نظر می‌رسد، جزییات، فعالانه تغییر کرده و منجر به حیات‌بخشی استایل‌های فراموش شده می‌گردند.

در این اثنا، نقش آفرینان مد هم به سهم خود مداوماً در حفظ چرخه احیای گرایش‌ها قدیمی‌تر اهتمام دارند تا از گسسته نشدن آن اطمینان حاصل نمایند. هر فصل مد، فهرستی از «بایدها» شامل استایل‌های محبوب‌تر، در کنار استایل‌های قدیمی‌تر را تدارک

می‌بیند.

البته که الهام بخشی متعلق به گرایش‌ها کهنه از ازل همراه «مد» جریان نداشته و می‌توان نقطه شروعی برای آن تخمین زد؛ زمانی که مد در یک قالب مدرن شکل گرفت و گرایش‌ها آن با سرعت بیشتر، نظم مشخص و مثلاً به صورت سالیانه یا فصلی معرفی شدند.

برای اشاره دقیق‌تر، سال‌های نخستین قرن ۲۰، گشایش خانه مد Chanel، ظهور لباس‌های ورزشی نقطه عطفی در شکل‌گیری چرخه محسوب می‌شوند.

چرخه گرایش‌ها؛ اصطلاحی است که برای توصیف پدیده بازگشت این گرایش‌ها استفاده می‌شود و اصولاً چرخه مذکور هر ۲۵ تا ۳۰ سال تکرار پذیراست. اما از چه زمان این جریان شکل گرفته است؛ مفهوم «گرایش» در قرن چهاردهم ظاهر گردید.

آن زمان که طبقات مرفه جامعه اروپایی، موقعیت اجتماعی و ثروت خود را با روش‌های مختلف از جمله تنوع بخشی در پوشش و لباس نمایش می‌دادند. اما چرخه ۲۵ تا ۳۰ سال چگونه کار می‌کند؟

در سال ۱۹۳۷، نویسنده و مورخ بریتانیایی مد James Laver، جدول زمانی را ارائه کرد که نشان می‌داد

می‌پوشند را نمی‌پسندند.

دقت کنید که همه گرایشات دقیقاً از چرخه ۲۰ ساله پیروی نمی‌کنند. کافیسست که یک طراح از هر دهه‌ای که الهام گرفته، موفق به تلفیق زیباییاتی با گرایشات روز شود و نه سرتا به پای یک لباس، بلکه منحصرأ بخشی از خطوط، نقوش، رنگ‌ها، سیلوئت، حتی نوع پارچه و بافت منبع ایده او باشد.

اخیراً صحنه‌های مد، شاهد بازگشت آستین‌های پفی و پایپون‌های بزرگ بوده که برداشتی از طراحی مد دهه ۱۹۸۰ است ولی لزوماً کل یک لباس از دهه ۱۹۸۰ تکرار نمی‌شود.

علت اینکه به چه نحوی طی چندسال اخیر، گرایشات کهنه به سرعت به کمدهای لباس باز می‌گردند را باید اول؛ ظهور و نفوذ وبلاگ نویسان، اینفلوئنسرها و شخصیت‌های مشهور دانست که به روند مد شتاب فوق‌العاده‌ای بخشیده‌اند، مثلاً بارها دیده می‌شود که ساده‌ترین حرکت یک شخصیت تأثیرگذار کفایت می‌کند تا یک عنصر یا کالای خاص محبوب گردد و دوم فاصله نسل‌ها هم به کوتاهی ۱۰ سال رسیده است.

به این ترتیب، روند بازگشت مد دو برابر سریع‌تر شده و بدیهی است باید دوره‌های ۱۰ الی ۱۵ ساله را انتظار داشته باشیم.

مراجع:

lofficielbaltic.com- fibremood.com- guap.co.uk

۱۸۶۰ ارائه کرد که بالاتنه تنگ، کمر بند باریک و نیم تنه و باسن ظریف در سیلوئت ساعت شنی نمایش می‌دادند.

الهام بخش Dior برای این مجموعه، زنان دوره پس از جنگ دوم جهانی بودند که به دلیل کار سخت و زندگی مشقت بار، ناگزیر لطافت و زنانگی‌شان را از یاد برده بودند.

کمی بعد، شماری از طراحان مشهور شروع به زنده کردن مجدد گرایشات به اصطلاح «ازمد افتاده» نمودند.

آنها در این فرآیند، طرح، سبک، رنگ و خصوصیات منتخبشان را با طرح‌های قدیمی تلفیق کردند تا آنگاه امضای خانه مد خودشان را بر آن بیافزایند.

با پیشرفت مد، یک تناقض جالب نمایان شد؛ طراحان بیشتری شروع به استخراج ایده‌های تازه از گرایشات فراموش شده کردند.

این امر منجر به انفجار مد دهه ۱۹۷۰ و مثلاً شانه‌های پهن الهام گرفته شده از سیلوئت یک تاکسیدو و سپس طرح‌های بسیار گوناگون در دهه بعدی یعنی ۱۹۸۰ گردید.

در حال حاضر دهه‌های هشتاد و نود به عنوان یکی از غنی‌ترین منابع گرایشات مد شناخته می‌شوند.

گرایشات مد در یک نمودار؛ معرفی، ظهور، اوج، افول و منسوخ شدن، ترسیم شده و به دلیل تغییرات نسل‌ها قابل تکرار می‌باشند. بنابراین، مد یک نیروی محرکه ابدی است که دائماً در حال تجدید و احیای گرایشات قدیمی به نو به سر می‌برد.

از میان طرح‌های تکرار شونده متعلق به پوشش دهه‌های هشتاد و نود، می‌توان از نقش‌هایی مانند راه‌راه و خال‌خال نام برد.

سبک‌های مختلف کفش را هم نباید از میان گرایشات محبوب نادیده گرفت، مثلاً پاشنه نوک تیز بلند که ابتدا در دهه ی ۱۹۶۰ میلادی رایج گردید (گرچه بعدازمدتی از اوج محبوبیتش کاسته شد) ولی باز به اشکال مختلف در قالب چکمه‌های بلند و کفش‌های کلاسیک به صحنه بازگشت.

برای توضیح قاعده تکرار در فواصل زمانی ۲۵ الی ۳۰ سال، از جنبه نوستالژی می‌توان به این نتیجه رسید که نسل با گذشت تنها یک دهه به حس نوستالژی نمی‌رسد و مد مربوط به ۱۰ سال قبل هنوز به اندازه کافی جدید است. نسل جوان آنچه والدین‌شان

سبک‌های مد در طول سال‌ها چه برسرشان می‌آید و براساس تغییراتی در عناصر اصلی و طراحی یعنی شکل، خط، رنگ و بافت تکرار می‌شوند.

اما درواقع با گشایش خانه‌های مد، طراحان شروع به تدوین استانداردها و قواعدی نمودند.

مجموعه‌های لباس ترجیحاً با یک الگوی مشخص و معنادار، در انطباق با گرایشات کلی سال یا فصل خلق شدند به طوری که اکنون هر خانه مد، یک سبک یا امضای ویژه را جهت طرح‌هایش به خود اختصاص داده است.

از میان شاخصه‌های اصلی می‌توان به تعریف و برگزیدن «سیلوئت» توسط طراح اشاره کرد که بر تقویت زنانگی تأکید دارد.

طراح صاحب‌نام خانم Jeanne Lanvin یکی از اولین کسانی بود نظری جدی بر چرخه ماندگاری مد داشت.

وی در دهه ۱۹۲۰ یک لباس سبک رمانتیک الهام گرفته از قرن ۱۸ را مبتنی بر سیلوئت با بالای تنه آزاد و در بخش پایین دامنی با متربال و پارچه اضافی طراحی نمود، به نحوی که بر فرد، احساس جسارت می‌بخشید.

احتمالاً طرح او نظر به زنانگی فراموش شده در دوران جنگ و تقابل با لباس‌های کاربردی بانوان در آن دوران خلق شده بود.

سپس Christian Dior نیز کار مشابهی انجام داد. در سال ۱۹۴۷، مجموعه‌ای را با الهام از مدل‌های دهه